

STUDIE SADOVNICKÝCH ÚPRAV
PARKU ŠKVÁROVNA
V ČESKÉM BRODU
průvodní zpráva

Projektant:

KEJHA - SUK

zahradnické služby

Malostranské nám 2

Praha 1 11800

241062406, 602373589

Vypracoval: MA Kejhová Přenosilová Zuzana
Kejha Ladislav

Studie parku Škvárovna se zapojením veřejnosti

objednatel: Město Český Brod, odbor životního prostředí a zemědělství, Náměstí Arnošta z Pardubic 56, Český Brod 282

zpracoval: KEJHA – SUK, zahradnické služby
Malostranské náměstí 2, Praha 2, 118 00
tel: 241 06 24 06, e-mail: zahradnici@volny.cz
IČO: 15079562

projektant: Ladislav Kejha 602 373 589
MA Kejhová Přenosilová Zuzana 608 211 162

Datum: červenec 2009

Podklady:

Katastrální mapa

Inventarizace a zaměření stromů z roku 2007 měřítko 1 : 600

Anketa o stavu parku

Podklady a připomínky ze dvou veřejných setkání

Rozsah a určení díla:

Jedná se o řešení úprav stávajícího parku Škvárovna v Českém Brodě. Park se nachází vedle nádraží v jihovýchodní části města.

Zadání díla vznikalo ve spolupráci s obyvateli města i zástupci samosprávy na dvou setkáních veřejného plánování. Na prvním setkání byly určeny problémy i klady současného stavu parku, způsoby využití parku a určeny potřeby dalšího využití parku. Po vytvoření zadání se účastníci rozdělili na několik skupinek a pokusili se navrhnout možné budoucí podoby parku. Na druhém setkání byly představeny dvě varianty zpracované na základě podkladů z prvního setkání, byla vybrána jedna z nich a dohodnuty dílčí úpravy této varianty.

Současný stav:

Park byl dle stáří dřevin založen mezi padesátými a šedesátými lety dvacátého století. Jak název napovídá, tak byl založen na navážce škváry, která měla odvodnit původní mokřinu. Většina dřevin pochází z tohoto období, ale jsou i patrné neorganické pozdější dosadby zejména jehličnanů. Park díky tomu působí kompozičně poněkud roztržštěně. Na

celém prostoru je patrné zanedbání údržby v minulých letech. Z podkladů i vzpomínek pamětníků je patrné, že park byl založen včetně kvetoucí keřové a trvalkové podsadby, z té se již kromě několika pivoňek v trávniku nic nezachovalo. V roce 2007 bylo v parku vystavěno dřevěné dětské hřiště.

Je patrné, že v původní kompozici byl park členěn na dvě části. Západní část (cca třetina parku) byla koncipována jako klidnější pobytový prostor poměrně hustě osázený vícedruhovou stromovou výsadbou doplněnou o různé vysoká keřová patra i podsadbou trvalek a růží s posezeními.

Východní část byla otevřená louka ohraničená stromy. V severozápadním prostoru louky bylo antukové hřiště. To se zachovalo dodnes v zanedbaném stavu.

Parkem prochází původní osová východo-západní cesta, z které vychází v severozápadní části diagonální cesta dnes již zřídka používaná. Naopak dnes je patrné používání dvou jiných vyšlapaných cest. Diagonála mířící ze středové cesty do jihozápadního rohu, ta byla již téměř legalizována zavedením veřejného osvětlení. Na ni navazuje druhá diagonála od středové cesty podél dětského hřiště do severovýchodního rohu parku.

Kompoziční řešení:

Současný způsob používání parku je do značné míry determinován sousedstvím frekventované Klučovské ulice a blízkostí parku u nádraží, včetně možnosti parkovat v nejbližším okolí parku – park je tedy využíván jako transitní prostor. Nejčastější místo, které návštěvníky v parku zdrží je dětské hřiště. V našem návrhu jsme se tedy snažili, aby lidé našli důvod do parku nejen přijít, ale využívat ho i jinak. Zároveň s přilákáním lidí různých potřeb je důležité rozčlenění parku na jasně vymezené účelové plochy. Základní opatření, které by do budoucna mělo zpříjemnit užívání parku je odclonění Klučovské ulice výsadbou vzrůstnějších keřů. Jedna z možností jak park oživit, je dostat do parku více květů a barev (to byl i jeden z požadavků veřejnosti).

Dalším důležitým krokem je legalizace vyšlapaných cest jejich vydlážděním a doplněním dlážděné spojovací cesty mezi Slovenskou a Klučovskou ulicí. Na tuto cestu bude navazovat rampa ke Klučovské ulici zakončená přechodem pro chodce. U Slovenské ulice bude vytvořen prostor pro kontejnery tříděného odpadu.

V navrženém řešení vycházíme z původní dispozice parku. Stinnější západní část bude užívána jako klidová, odpočinková zóna. Pouze v severozápadním rohu je prostor primárně určen pro pobíhání psů. Porosty se pročistí a prosvětlí od nevhodných, zejména jehličnatých, dosadeb.

Ve vstupní části od Slovenské ulice je podél cesty ke Klučovské ulici navržena alej třešně Sargentovy. Vstup do parku po osově východo-západní cestě je ze Slovenské ulice otevřen červenolistým kultivarem myrobalánu třešňového. Půjdeme-li dál po osově cestě, zopakuje se červená barva u kultivaru buku lesního, poté přijdeme k odpočívadlu s lavičkami. To je orámováno výsadbami kvetoucích trvalek a stávajícími lípami a dosazeným převislým kultivarem třešně pilovité. Hájek navazující z jižní strany na posezení je doplněn o dřín japonský a skupiny pěnišníků a azalek s trvalkovou podsadbou. Mezi nimi je rozestavěno pár laviček.

Za posezením vystoupíme na louku. Severně od cesty je rehabilitováno antukové hřiště, ale je o 90° pozměněna jeho orientace – tím je hřiště odsazeno o něco dále od obytné zástavby. Ze západu ho od klidnější zóny oddělují skupiny keřů a od vilové výstavby na severu je masivnější výsadba červeného kultivaru lísky obrovské. Na antukové hřiště navazuje stávající dětské hřiště. Do oplocení dětského hřiště bude doplněno pítko, které bude možné používat z obou hřišť. Z dětského hřiště jsou odstraněny zimolezy s atraktivními jedovatými plody, a prostor je přistíněn dosazeným jerlínem japonským, který plochu oživí letními květy. Za dětským hřištěm přejdeme přes diagonální cestu a v louce je doplněn herní prvek pro větší děti. Tato část louky je určena i jako herní, kopací plácek s možností postavení branek. Jihovýchodní část je orámována alejí hlohu obecného nad schody, do skupiny jehličnanů u Klučovské ulice je doplněn svitel latnatý a katalpa trubačovitá. Pod tuto skupinu stromů jsou umístěny speciální lavičky pro teenagery.

Jelikož se nejednalo o založení parku jako takové, ale pouze o jeho doplnění a oživení, byl při výběru rostlin brán zřetel zejména na to, aby zajímavě kvetly, květy, či zabarvení, listů a plodů bylo rozloženo do celého roku. Z tohoto důvodu jsou navrženy výrazně kvetoucí stromy jako svitel, jerlín, katalpa, třešeň Sargentova i pilovitá a hlohy. Také sortiment dosazovaných keřů přidává do parku barvu květy, plody i listy. Na několika místech parku (v hájku, u vstupu z Jugoslávské a u vstupu ze Slovenské) je navržena i výsadba drobných jarních cibulovin do trávníku.

Vegetační prvky:

Z parku budou ze zdravotních, pěstebních, bezpečnostních a kompozičních důvodů vykáceny některé stromy a odstraněny některé keře. Větší množství stromů ke kácení bylo určeno již v inventarizaci z roku 2007. Další byly navrženy z bezpečnostních a kompozičních důvodů během zpracovávání projektu. Dřeviny určené ke kácení jsou detailně specifikovány v samostatném výkresu, který je součástí dokumentace.

Nově navrhované vegetační prvky jsou detailně specifikovány na osazovacím plánu, který je se seznamem rostlin součástí dokumentace jako samostatná příloha.

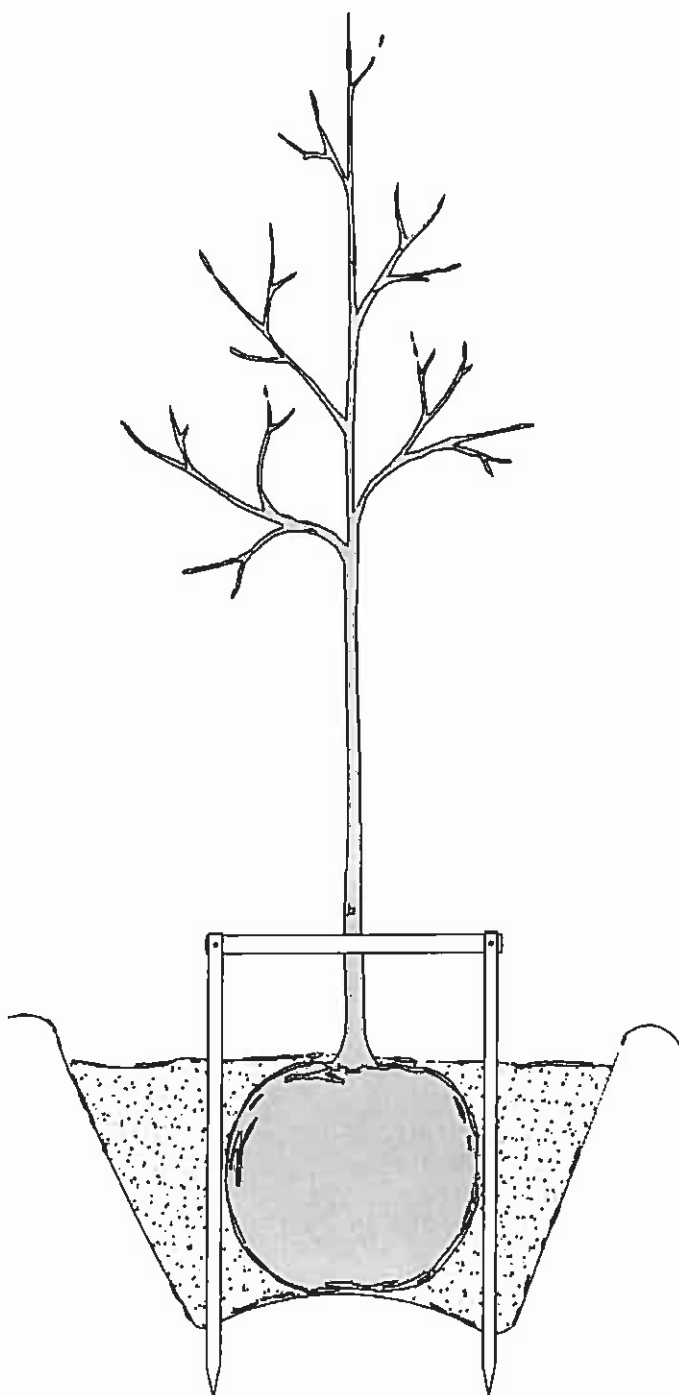
Výsadby jsou koncipovány jako zapojené skupiny, které budou zamulčovány drčenou kůrou (borkou) ve vrstvě 5-10cm.

Prostor pro výsadbu je nutné pečlivě připravit. Zhutněné plochy je třeba rozvolnit alespoň do hloubky 30 cm, dále je třeba plochu odplevelit minimálně jedním herbicidním postřikem provedeným na vzrostlý plevel. V místech, kde je vrchní vrstva zeminy znehodnocena nebo chybí je nutné půdu doplnit nebo vylepšit humózní zeminou, případně pískem. Pro výsadbu pěnišníků, azalek je nutné při výsadbě promísit stávající zeminu s rašelinou. Výsadba cibulovin bude provedena do trávníku v podzimním období.

Pro trvalkové výsadby kolem sezení doporučujeme důkladnou přípravu záhonu – pečlivé odplevelení výrazně usnadní budoucí údržbu. Zároveň v tomto prostoru doporučujeme 50% výměnu půdy (doplnění stávající zeminy kvalitním zahradním substrátem). Při zakládání záhonu by měl být brán zřetel na jeho lehké zapuštění pod terén přiléhajících dlažeb / asfaltu, aby nedocházelo k vyplavování mulčovacího materiálu na pěšiny.

Výsadba stromů bude provedena ve velikosti 12-14, 14-16. Výsadbová jáma by měla být 3x širší než je bal vysazovaného stromu. Pokud je to možné nakypříme půdu ve větším okolí. Hloubka výsadbové jámy by neměla přesáhnout výšku kořenového balu stromu, stěny výsadbové jámy by měly být rozrušené.

Kořenový krček sazenice nesmí být usazen pod úroveň okolního terénu.

Při výsadbě musí být proveden srovnávací a výchovný řez. Koruna je redukována o 30-50% původního objemu. Nejdříve se odstraní poškozené větve, pak kodominantní a křížící se větve, nebo větve rostoucí pod ostrým úhlem a větve rostoucí dovnitř koruny. U vysazovaných stromů nesmí být zakracován terminální výhon, tento řez je možný pouze při poškození terminálu nebo jako zpětný řez nevyzrálých výhonů. Budoucí kosterní větve zapěstováváme v takovém rozestupu, aby mezi nimi byla dostatečná vzdálenost i po jejich zesílení.

Strom je kotven na tři kůly, úvazky kmene musí být instalovány tak, aby nezpůsobovaly jeho poškození. Obvykle do 2 let je vhodné odstranit úvazky i kotvení, případně jej vyměnit. Příčky mají smysl jen v případech, je-li nutné vazbu zpevnit proti mechanickému poškození, ale je lepší je nepoužívat, protože při poškození kotvení jsou častou příčinou zranění kmene.

Nutná je dostatečná zálivka sazenice, kterou je optimální provádět v průběhu výsadby do otevřené jámy. Pro zefektivnění následné zálivky je vhodné nasypat kolem stromu zálivkovou mísu. Zálivková mísa bude zamulčována 8-10cm borky.

Je nutné počítat s následnou péčí po výsadbě, zejména se zálivkou. V prvních letech po výsadbě nemá strom dostatečně vyvinutý kořenový systém a zálivka usnadní jeho ujmoutí. Zálivku v prvních dvou letech je třeba provádět minimálně 6x ročně 50-100litřů na strom při každé zálivce. V případě suchého období častěji. Po 3-5 letech musí být proveden výchovný řez.

Technické prvky:

Cesty – stávající asfaltové cesty – je nutné provést jejich opravu a obnovit povrch.

- na místě vyšlapaných diagonálních pěšin budou založeny cesty 120cm široké. Cesty budou vydlážděné šedou zámkovou dlažbou používanou na chodníky v okolních ulicích. V jihozápadní části pod stávajícími stromy bude cesta vedena nad stávajícím terénem, aby při hloubení lože nedošlo k poškození kořenů. V této části budou podkladní vrstvy hutněny válením a nikoliv vibrací (aby nedošlo k poškození kořenů). K vyvýšené cestě bude doplněn písčitý substrát, povrch bude urovnán a doset travní směsí do stínu.

Při dláždění pěšin je nutné dbát na čisté provedení napojení povrchů dlažba – asfalt. Pěšiny by měly být napojeny v „měkkých“ obloucích, nikoli ostrých úhlech. Tím by se mělo zabránit vyšlapávání trávníku v blízkosti křížení cest. Zároveň je to také jeden z požadavků občanů diskutovaný na veřejných setkáních.

- cesta propojující Slovenskou a Klučovskou ulici bude široká 200 cm, dlážděná totožnou zámkovou dlažbou, pouze její napojení na Slovenskou ulici a přilehlý prostor pro kontejnery na tříděný odpad může být dle potřeby zatížení vyasfaltován.

Pítka – do oplocení dětského hřiště bude doplněno dřevěné pítka vzhledově navazující na stávající dětské hřiště. Pítka by měla mít dva nezávisle ovládané vývody, tak aby bylo možné používat ho z dětského hřiště i z hřiště antukového/multifunkčního. Pítka bude napojena na vodovodní řad v blízké ulici Za Svitavkou.

Při stavebních pracích v chráněné kořenové zóně u stromů (vyhrazeném okapovou linií stromu plus 1,5m) by nemělo docházet ke změnám výšky terénu.

V těchto místech se výkopy pro cesty i sítě musí provádět ručně. Neměly by být přerušeny kořeny o průměru větším než 3 cm. Případná poranění je nutno ošetřit, kořeny lze přerušit řezem a řeznou plochu zahladit. V odkrytém výkopu je kořeny nutné chránit před vysycháním a mrazem. Mohou se zakrýt geotextilií a vlhčit.

Mobiliář bude použit stejný, jaký se nyní doplňuje v ostatních veřejných prostorech města. Lavičky pro teenagery jsou modifikací běžných laviček – dřevěné prvky jsou však nahrazeny masivními trubkami, „opěradlo“ umožňuje sezení. Odpadkové koše budou umístěny podél hlavní středové cesty u odpočívadla a u vstupu do parku z ulice Jugoslávská (v parku nad schody), další odpadkový koš bude u dětského hřiště (přesné umístění určí technické služby města s ohledem na jeho snadné vyvážení). Ke vstupům do parku jsou navrženy informační tabule s provozním řádem parku, případně je možno doplnit další informace a zajímavosti místa.

Hřiště by mělo sloužit jako multifunkční, určené zejména pro míčové hry. Na jeho západní straně je navržen jeden basketbalový koš. Povrch hřiště bude řešen v závislosti na finančních možnostech města, z veřejných setkání vyplývá, že jak obyvatelé, tak zástupci samosprávy města upřednostňují povrch umělý. Hřiště je navrženo v rozměrech odpovídajících velikosti volejbalového hřiště (18x9 m) plus 1,5m volné plochy na každou stranu. Pravidla volejbalu předepisují třímetrovou volnou plochu – při zakládání hřiště, zejména trávníku v jeho nejbližším okolí, je tedy nutno mít tuto podmínku na paměti. Při dostatku financí je samozřejmě možné rozšířit povrch hřiště na celou plochu 24x15 m.

Ploty – jednoduché oplocení je navrženo pouze v SZ západním rohu (roh ulic Slovenské a Za Svitavkou) kolem prostoru učeného pejskařům. Jedná se o jednoduchou 60-80 cm vysokou pevnou konstrukci popnutou masivní proucí rostlinou (křivouš kořeňující). Konstrukce samotná bude zhotovena z dřevěných kúlů (odpovídá oplocení dětského křiště), mezi které bude nataženo pletivo, vzhledem k mohutnosti navržené liány nejlépe betonářská výztuž (kari síť).

Oploceno bude také stání pro kontejnery tříděného odpadu. Jedná se o konstrukci půdorysného tvaru písmene L (uzavřeno ze strany od parku a od Klučovské), výšky 170-200 cm. Materiálem je opět betonářská výztuž (kari síť) nesená dřevěnými sloupky, porostlá popínavými dřevinami.

Herní prvek pro větší děti – pro účely této studie byl vymezen pouze prostor pro tento prvek, ale konkrétní prvek bude vybrán až při realizaci

Opláštění stávajícího betonového záklopu jímky na vodu - betonová jímka bude opláštěna dřevem.

Acer campestre

Cornus florida

Anemone hupehensis

Crataegus laevigata

Azalea 'Knapp Hill'

Koelreuteria japonica

Cornus alba 'Argenteomarginata'

Prunus serrulata 'Kiku-shidare'

Cornus mas

Weigela florida